

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četr leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Avstrija in Italija.

Kdor motri razmere našem jugu, na zlasti, kakor so se iste začele razvijati v poslednjem času, se mora po pravici vprašati, ali je trozveza zares za to, da obvarje trozvezne države pred medsebojno vojno, ali pa je tu zato, da se po trozvezi še nadalje, a v čedalje večji meri okoriščati naši zaveznici, v veliko škodo naše monarhije in njenih slovanskih narodov. Soditi po vsem tem, kar dela zlasti Italija, bi morali pač misliti poslednje. Besede, ki jih je govoril bivši laški naučni minister na zadnjem občnem zboru lahonskega društva „Dante Alighieri“, vzbujajo sumnjo, da tudi laška vlada ni nedolžna na delih, ki jih doprinaša njena rovarska irredenta; saj je bila na tem občnem zboru zastopana tudi italijanska vlada.

A resnično je, da se avstrijski politiki bojazljivo izogibajo vsemu, kar bi moglo dovesti do spora z Italijo in to najbolj tam, kjer bi bil energičen nastop naravnost potreben. In ravno zaradi tega je zlobno pretvarjanje resnice, ko laški politiki trde, da Avstrija izzivlje mirno Italijo s tlačenjem laškega življa na Primorskem in v Dalmaciji.

Posebno je to izmišljotina, kar se tiče Dalmacije; kajti o kakem tlačenju italijanskega življa v Dalmaciji more biti toliko manj govora, ker je Lahov v Dalmaciji neznatno malo, in se vrši njihovo zatiranje le v neumnih možganih kakkega rovarja. Zaradi tega velja tudi o teh italijanskih politikih, ki take reči trdijo, pregovor: „Rečem ti, da mi ne porečeš.“

Naj se le Italija zdrži svojih neopravičenih upov v avstrijskem Primorju in v Dalmaciji; na obalah adrijskega morja pa nastane mir in red.

Ako izvzamemo Trst, kjer so se Italijani nekako priklopali do navidezne krivične vlade, a kjer v resnici vladajo Židje, ne morejo Italijani govoriti o nikakih pravicah do nadvlade, ker tako v Goriški, kakor v Istri in Dalmaciji so Slovenci in Hrvatje v tako ogromni večini prebivalstva, da je že smešno, ako Italijani le zinejo o svoji pravici do gospodarstva v teh krajih. Ali seveda Italiji to nič ni mari, ona bi hotela slovansko prebivalstvo tu iztrebiti, da more te pokrajine zahtevati zase. Najprej se zadovoljuje Italija s podpiranjem laškega življa v naših primorskih deželah, potem pa bi skušala Primorje spraviti pod svojo oblast.

Najprej dela samo priprave za osvojitve teh dežel, ki se vrše pod pretvezo ohranitve Italijanstva s širjenjem irredentizma in priseljevanjem ljudstva iz kraljevine Italije, prav po tistem kopitu kakor to dela naša druga zaveznica Nemčija. Seveda gleda Avstrija vse to čisto brezbržno, prav tako, kakor da so zemlje Slovanov brez vrednosti, in pušča, da se izgublja njen upliv ne le ob Adriji, temveč tudi na Balkanu, zlasti v Albaniji.

Nasproti tem pojavom je treba zares precej hladnosti ali celo resignacije, da je mogoče ohraniti toliko mirnosti, kakor jo kaže avstrijska diplomacija. Ali pa morda zida ta naša diplomacija na dobro srečo narodov samih; ravno glede sreče narodov je te dni izrekel nek slo-

veči nizozemski general med drugim sledeče: „Mislimo vedno na zgodovinsko resnico, da narod, ki se zvesto drži svojih domovinskih tal in svojih narodnih svetinj, ki hoče ostati sloboden in neodvisen, da tak narod ne pride nikdar pod tujčev jarem. Nikdar nista sloboda in neodvisnost močnejše ukoreninjena nego tam, kjer ju sadi zvestoba narodnega junaštva.“

Ako se te zlate besede nizozemskega junaka v polni meri nanašajo tudi na usodo avstrijskih Slovanov, potem se nam ni bati ničesar; mi imamo prilike dovolj, da učimo svoje ljudstvo narodne zvestobe. Imamo pa tudi dovolj povoda, ker nas zatirajo od vseh strani tako, kakor bi bili vsem na potu in kakor, da smo celo avstrijski vladi odveč.

Kako se skrbi za izselenike na Ogrskem in kako v Avstriji?

Izseljevanje narašča v zadnjem desetletju razmeroma na Ogrskem ravno tako silno kakor pri nas. In kakor se od nas izseljujejo najbolj ljudje onih narodnosti in dežel, ki so od vlade zanemarjeni in pozabljeni v kulturnem in gospodarskem oziru, tako je tudi med ogrskimi izseljenci največji odstotek politično in gospodarsko brezpravnih Slovanov in Rumunov. Dočim pa avstrijska vlada ne povprašuje za izseljenci, razun za krepkimi mladeniči, ki so dolžni državi še svoj krvni davek, preden smejo iti za svojo eksistenco, začela je ogrska vlada vendar že premišljevati, kam zabrede dežela, in posebno njeno poljedelstvo, ako se bo tako neprestano krčilo število krepkih delavskih sil.

Nedavno je zboroval v Požunu kmetijski deželni kongres. Pri tej priliki je govoril ministrski svetnik Iv. Sella o izseljevanju iz Ogrske in o pravnih sredstvih, katerih se hoče v tem oziru vlada poprijeti. Govoril je najbrže v imenu in na željo ministrskega predsednika Szella, na glasujoč kako se Szell zanima za to vprašanje, ki se je povdarjalo celo v prestolnem govoru. Povedal je, da se ministarstvo notranjih zadev prav toplo zavzema za izseljence, da se leti v inozemstvu ne odtujajo domovini. Za povrnitev izseljencev je storil ministrski predsednik že dosedaj zelo veliko ter omogoči vsako leto na stotine izseljencem, da se zamorejo povrniti v domovino na državne stroške.

Ministrski predsednik pač vé, da se vprašanje o izseljevanju da rešiti le zakonitim putem. Tozadevni zakonski načrt je že izgotovljen ter se le iz ozirov na javnost ni mogel dosedaj predložiti, ker želi minister slišati mnenje kongresnega posvetovanja. Načrt pa se ravna po kongresnih sklepih.

Kakor se razvidi iz kongresnih posvetovanj, so vzroki izseljevanja beda, zapeljanje in želja po nenavadnih doživljajih (politično nestrpnost in narodno preganjanje je poročevalec seveda zamolčal).

Poročevalec je potem razpravljal način, kako zapeljujejo izseljenci doma svoje krvne sorodnike k izseljevanju ter konstatuje, da se izseljevanje zelo močno množi. To se mora zakonitim putem zaječiti in uvesti v pravi tir. Ako

tudi izseljenci pošiljajo domov mnogo denarja, vendar ni na tem denarju baje pravega blagoslova, kajti ta denar ima veliko ceno ter nikakor ne odškoduje za zgube, ki jih država in zasebniki pretrpijo.

Potem našteva govornik glavno potezo iz izgotovljenega načrta proti izseljevanju. Tako se vidi vladi potrebno, določiti gotove omejitve, med drugim se ni smeti izseliti, dokler se ne zadosti dolžnostim napram državi in družini. Od 18. do 21. leta se smejo moški izseliti le z dovoljenjem pristojne vojaške oblasti. Zavire pa tvorijo tudi policijski in juridični vzroki. Načrt skrbi za mladoletne in osebe brez premoženja. Vsak izseljenec mora imeti inozemski potni list. Vlada mora ustanoviti privatno podjetje, ki bo zanesljivo in od države nadzorovano ter bo dajalo interesovanim vsestranski pouk o pokrajini, kamor se nameravajo izseliti. Vlada bo pazila, da se omeji izseljevanje v dežele, kjer so nevarnosti za zdravje in življenje. Izseljevanje se bo omejilo največ na reško progo. Sploh bo vlada izseljeniška podjetja strogo nadzorovala ter preprečila zapeljevanje in zlorabo.

Zapeljevanje po oglasilih v časopisih se bo kaznovalo. Posebno se bo uredilo državno razmerje med izseljeniškim podjetji in izseljeniki. Za slučaj, da je pri transportu slab namen z izseljenci, bo podjetje primorano, izseljenca nazaj privesti. V načrtu je skrbjeno tudi za posebni izseljevalni fond, iz katerega se bode podpiralo humanitarno, kulturno in patriotično vplivanje.

Oblasti za izseljevanje bodo: ministarstvo notranjih zadev z novo ustanovljenim odsekom in izseljevalni senat. V središču in v provinci bodo delovali posebni izseljevalni komisariji, ki bodo nadzorovali določbe zakona o izseljevanju. Prekmorski konzulati bodo dolžni, vsestransko skrbeti za izseljence. Kazenske določbe zakona se obračajo posebno zoper izvajalce ter zoper privatne dopise notoričnih zapeljivcev.

Dasi ni mogoče ustvariti zakona, ki bi popolnoma zabranil izseljevanje, mora se nekaj storiti, da se kontrolira v gospodarskem in moralnem oziru nevarne elemente. Naseljevanje se bo pospeševalo na vse mogoče načine. Vendar se občinam odtegne pravica, dovoljevati naseljevanje, ter se ta pravica podeli policijskim oblastim. Naseljenec mora dokazati, da ne bo niti občini ter državi v nadlego. Nadaljna predloga se bavi z uvedbo obmejne policije.

Ne da se tajiti, da je Ogrska glede izseljenja storila večji kulturni korak, kako ga poznamo v Avstriji. Vendar se vidi, da ni storila tega toliko iz ljubezni do svojih podanikov, kakor iz sile za svoj gospodarski položaj. Vprašanje je le, ali se bo pri zakonu ednako brigalo za izseljence nemažarskih narodnosti. Dežela Ogrska je bogata ter bi lahko preživljala svoje prebivalstvo, tembolj ker nihče ne zapušča rad brez vzroka svoje rodne zemlje. Bolj kakor z vsemi novimi zakoni bi si obdržala Ogrska svoje ljudi doma, ako bi se postavila na enakopravno politično stališče napram vsem svojim narodnostim.

Celjske in štajarske novice.

(Deželnozborske volitve.) Pri deželnozborskih volitvah imajo tudi ženske volilno pravico ter morajo v smilu razsodbe upravnega sodišča osebno voliti, ne s pooblastili.

(Za „Dijaški dom“ v Celju) darovala je vesela družba pri Sv. Petru nad Sv. Gorami 6 K. Srčna hvala!

(Celjski župan) je, kakor smo zadnjič dobro pogodili, postal Julij Rakusch, njegov namestnik pa je g. dr. Jesenko. S tem je prišla na krmilo narodna nestrpnost, ki je že pod županom Stigerjem dvigala kvišku svojo strupeno glavo.

(Zakon o ustanovitvi dekliške meščanske šole v Celju) je cesar potrdil. Slovenci pa še nimamo dovoljenja, da bi smeli sezidati šest razredno ljudsko šolo na svoje stroške, dasi se že borimo dve leti zato!

(Trtna uš) Okrajno glavarstvo v Celju razglasa, da je izvoz vinske trte in njenih posameznih delov, ki so znani kot prenašalci trtne uši, prepovedan iz občin Griže, Petrovče, Celjska okolica, Svetina, Sv. Lovrenc in Teharje.

(Stiger — častni občan.) Občinski zastop celjski je izvolil bivšega župana Stigerja častnim občanom. Županoval je ravno ob času hudih političnih bojov med Slovenci in Nemci. Pri tem je stal vedno na nemški strani. To je edina njegova zasluga, za katero je prejel častno občanstvo. Za to častno občanstvo se ima Stiger zahvaliti v prvi vrsti Slovincem. Če Slovinci v Celju ne bi bilo, ne bilo bi narodnega boja — in ne bil bi danes Stiger častni občan.

(Deželnozborski kandidati štajarskih Slovinci) se v obeh ljubljanskih dnevnikih, edni v ednem, drugi v drugem, še zmerom opisujejo, kakor da bi ne bili ljudstvu po volji. Da dopisniki obeh dnevnikov naše stolice in uredniki teh listov s pošiljanjem, oziroma priobčevanjem člankov, ki ponižujejo in zasmehujejo voditelje štajarskih Slovinci, samo sovražnikom Slovinci in katoličanov delajo na korist, to jim naj kaže krotito nas zaničujoči in zasmehujoči uvodnik v predzadnji „Deutsche Wacht“ z naslovom „Kämpfende Hyänen“. Političen-anarhizem med nami nam škoduje več ko deset „Štajercev“ in drugih nasprotnih listov.

(Vreme.) Kakor že celo leto, tako nagaja vreme tudi sedaj na jesen. Ni ga lepega dneva, kar zelo zavira, da trta ne zori. Če bo šlo tako naprej, ne bo trgatve do Božiča. K deževju se je v noči od sobote na nedeljo pridružila velikanška burja z bliskom in gromom. Burja je bila posebno silna okoli Pečovnika, kjer je drevesa ruvala. Ponekod je pri hišah polovico strešne opeke doli pometala. Deževni nalič je bil pa tudi tak, da je v nedeljo Savinja visoko čez bregove stopila.

(Slovenske gospodinje) opozarjamo in jim priporočamo narodne mesarje gosp. Vrečko-ta, kateri je začel obrt v Gospodskih ulicah in seka le najboljše volovsko meso. On zagotavlja vsakemu dobro in solidno postrežbo. Svoji k svojim!

(Iz deželnega šolskega sveta.) V seji dež. šol. sveta dne 18. septembra t. l. se je sklenilo med drugim sledeče: Zastopnik učiteljstva bo g. Ivan Kelc, učitelj v Novištifi. Možitev se je dovolila gđ. Mariji Melher, učiteljici pri Veliki Nedelji z g. Iv. Žolnirjem, učiteljem istotam. Nadučitelji so postali gg.: Ivan Žunkovič pri Sv. Marjeti niže Ptuja, Mihael Vauhnik pri Sv. Marku na Drav. polju, Josip Fišer pri Sv. Pavlu pri Preboldu, Ivan Koderman v Zgor. Ponikvi, Mihael Germovšek na Pilštanju. Učitelja-voditelja sta postala gg.: Jos. Pejtler pri Sv. Miklavžu pri Slov. Gradcu in Ivan Pušenjak pri Sv. Mihaelu nad Mozirjem. Učiteljem so imenovani: v Mozirju g. Jos. Armič, v Žalcu g. Rajmund Vrečer, v Velenju gospica Ana Pfeifer, pri Sv. Križu na Murskem polju gospica Elvira Vipavo, pri Sv. Jerneju tik Konjic gospica Marija Bezljaj. Učiteljica ročnih del v Dobju bo gospa Borštner. Upokojen je g. Simon Strenkl, učitelj v Središču.

(Učiteljska služba.) Na dvorazrednici v Trofinu, pošta Vučenica, je popolniti učiteljsko mesto, stalno ali začasno, z dohodki po III. krajnem razredu. Prošnje do 31. oktobra na krajni šolski svet.

(Nagle smrti) je umrl dne 7. t. m. v Žalcu g. Rabl; bil je po vsej Savinjski dolini dobro znan kupovalec hmelja, ki ga je nakupoval za neko trgovino v Žalcu. Hodil je dolgo let kupovat savinjski hmelj. Zadel ga je kap; bil je star 79 let.

(Umrla je) v Velenju spoštovana gospa Pavlina Skubic v 72. letu starosti; bila je vdova pred dvema leti umrlega okrož. zdravnika dr. Skubica, ki je bil tudi večletni velenjski župan. Pokoj njeni duši!

(Gornjigrad.) Predzadnjo nedeljo poročal je je pri nas gosp. državni poslanec vitez Berks o delovanju državnega zbora in o korakih, katere je storil glede gornjosavinjske železnice. Poročanje je bilo zanimivo in se je izreklo gospodu poslancu popolno zaupanje in se ga naprosilo, da bi deloval na to, da se železnična zveza Kamnik-Gornjigrad-Celje doseže.

(Poštna vest.) Dne 16. t. m. se vpelje v Gor. Doliču, okraj Slov. Gradec, poštni nabiralnik, ki bo v vsakdnevni zvezi s pristojnim poštnim uradom v Mislinjah.

(Smrti padec.) Dne 5. t. m. je na Pragerskem tesar U. Kronawetter, ki je delal pri stavbi Steinklauberjeve tovarne, padel skozi okno v drugem nadstropju na tla in obležal brez zavesten ter kmalu na to umrl.

(Nemški kandidat) za deželnozborske volitve v mestni skupini Ptuj je dr. Kokoschinegg. Dne 8. oktobra se je namreč zbral ptujski občinski svet k izvanredni seji in se odločil za njegovo kandidacijo. Ornič ga je hvalil, da si je doslej kot poslanec pridobil izvanrednih zaslug za mesto Ptuj s pravo nemško vztrajnostjo. Ostali občinski svetovalci so se kar čudili, kakšen izvrsten mož da je Kokoschinegg; do tega dne namreč niso vedeli ničesar o njegovih velikanskih trudih; ta mož je postal kar čez noč tako zaslužen, in svetovalec je primanjkovalo sape, da bi ugo varjali njegovi kandidaturi.

(Ogenj.) Pri Sv. Marku blizu Ptuja je prošli teden pogorela hiša Martina Briak. Škode je okoli 2000 K; zavarovan je bil le za majhno svoto. Zažgali so otroci.

(Kopališka vest) V kopališče Radinjeci je došlo 165 oseb.

(Iz Ljutomer.) Letošnja letina je v našem okraju popolnoma zadovoljiva. Mila zima je bila vzrok, da sta se rž in pšenica krepko razvijali, v ugodnem poletju pa je lepo rastel oves in krompir, tako da je bila žitna letina letos obilna. Bolj mokro poletje je bilo ugodno rasti poljskih trav, da se je letos nakosilo mrve v veliki množini, kar je posebno dobro za razvoj naše govedinje in konjereje. Letošnje poletje tudi ni bilo toče, ter ni reka Ščavnica poplavlila naših polj, kar je bilo poprej skoro vsako leto slučaj in je napravila povodenj ogromne škode. Tudi sadja je letos mnogo. Več sto vagonov se bo letos lahko od nas prodalo drugam. Vinska letina obeta biti bogatejša od lanske. Trganje pa se ne bo moglo prej vršiti takor koncem oktobra, ker je hladna pomlad ovirala razvoj trte. Če bo ta mesec še lepo vreme, se bo morala ne le po količini, temveč tudi po kakovosti letošnja vinska letina označiti kot prav dobra.

(Požar.) Pri Sv. Jakobu v Slov. goricah je dne 7. t. m. upepelil ogenj gospodarsko poslopje posestnika Gregorja Škofa z vso krmom in z večjim delom gospodarskega orodja. Škode je okrog 5000 K.

(„Magistri“ iz Gradca) poslali so za „Dijaški dom“ in sicer: nadmag. Kafa 50 vin., magistri dr. Uič 2 K 10 v, Miško 80 v, Flamingo 60 v, Fušal Martin 22 v, Andrejčev 27 v, Magi Strina 2 K, magistri Cuc 45 v, Orfej 40 v, Petrovič 40 v, Tone 1 K 47 v. Skupaj 11 K 11.

Druge slovenske novice.

(Družba sv. Cirila in Metoda) je imela letos od začetka leta do 25. septembra 27.379 K 53 vin. dohodkov in 24.061 K 21 vin. stroškov, torej 3318 K 32 vin. prebitka.

(„Glasbena Matica“ v Ljubljani.) Občni zbor damskega in moškega pevskega zbora „Glasbene Matice“ v Ljubljani se je vršil dne 4. t. m. Na novo organizovani pevski zbor šteje 127 članov, med temi je v damskem oddelku 65, v moškem 62 članov.

(Kranjski deželni zbor.) Deželno predsedništvo je začelo posredovati med strankami, da bi se doseglo sporazumljenje. Vlada je obljubila da dá katoliški stranki vpeljavo pete kurije, na ta način bi se volilna pravica razširila. Tej peti kuriji pa bi pripadal le eden mandat, med tem hočejo dr. Šušteršič in drugi tri poslance v tej kuriji, vsled česar bi imeli potem absolutno večino v deželni zbornici. Razširjenje volilne pravice pa bi se vpeljalo še le koncem sedanjega legislaturnega perioda.

(S sekuro si puščala kri.) V Podkorenu na Gorenjskem živi priletna Jera Pečar, ki so jo domači čuvali, ker je bila malo prismojena. Zdravniki so jo brez uspeha zdravili. Nedavno, ko je bila sama doma, je vzela sekuro in se nekolikokrat vsekala na roko ravno pod ramo. Izteklo ji je mnogo krvi, od takrat pa se ji je tudi pamet povrnila.

(Županom v Novem mestu) je bil dne 1. t. m. izvoljen lekarnar g. Sim. pl. Sladovič ker dosedanj župan g. dr. Jak. Schegula ni hotel več prevzeti volitve.

(Požar.) V petek zvečer je začela goreti tovarna za parket v Trebnjem na Dolenjskem. Tovarna je last g. Goljevška iz Gorice. Ogenj je bil jako velik, in je tovarna z vsemi stroji do tal pogorela. Zgorelo je tudi kakih 10 vagonov parket. Na kak način je nastal ogenj, se ne ve. Škode je okrog 60.000 kron. Lastnik je bil zavarovan.

(Nesreča na železnici.) A. Kapel, čuvaj na progi med Št. Petrom in Kilovčami na Notranjskem je v četrtek po noči, ko je šel čez tir, prišel pred vlak, in ta ga je vrgel v stran s tako silo, da si je zlomil desna rebra.

(Kaj žganje dela?) V občini Pokrče je pri nekem posestniku služil hlapec Vute. Navadno ni pil, dne 2. t. m. pa se ga je tako nalezelo, da je bil brez zavesti. Ko je hotel iti spat, je padel pod mlado kobilo, ki ga je parkrat udarila s kopitom. Težko ranjenega so privedli v celovško bolnišnico, kjer je drugi dan umrl.

(Požar.) Dne 23. m. m. o polnoči je začelo goreti v Spod. Trušnjah pri Velikovcu na Koroškem pri posestniku Lužniku in pri sosedu Križniku, in sicer pri obeh naenkrat. Večinoma lesena poslopja so bila v hipu v plamenih. Poslopja so pogorela do tal z vsemi pridelki. Škoda je velika, ker je tudi živina v vrednosti 600 K poginila v ognju.

(Letina.) Vse velike suše je bila letina v tržaški okolici revna. Grozdje je dalo malo mošta, v nekaterih krajih je še toča potolkla. Zraven trtne uši, ki jemlje vinogradniku veselje do vinograde, je še visok davek, ki ga mora plačevati. Od vsakega pridelanega hektolitra vina mora plačati 20 kron v mestno blagajno kot davek.

Dopisi.

Vojnik. „Ali smo res v Vojniku? Nas ne goljufajo morebiti lastne oči?“ — Tako smo se popraševali, ko smo v nedeljo, dne 28. septembra in 5. oktobra t. l. odhajali iz prostorov slovenske ljudske šole v Vojniku, kjer so nam zavedna vojniška dekleta predstavljale ljudsko igro „Lurška pastarica“. — Francoska narodna noša igralk, umetno izdelana skalna votlina, neprisliljeno, a vendar resno in prepričevalno prednašanje, vse to nas je tako presenetilo, da bi bili skoraj pozabili, kje smo, ako bi nas ne bili mili domači glasovi spominjali slovenske zemlje. Ne bomo imenoma ocenjevali, kako spretno so bile rešene posamezne vloge; saj niso bile igralk našejmljene — za tako pošteno igro, kar jim tudi ni treba, — da bi jih ne bilo mogoče poznati. Dovolj je, če izdamo, kako smo slišali govoriti moze trdnega značaja: „Ne jočem se lahko, in že več let se nisem solzil, a danes se nisem mogel solz zdržati,“ ali: „Danes mi pač ni žal, da sem prišel v Vojnik!“ itd.

Take izjave dajo igralkam pohvalno spričevalo, da se niso trudile zastoj in da marsikdo še leta in leta ne bo pozabil blagodejnega vtisa, ki ga je napravila resno-mila igra na njega. — Pa ne le, da so naša dekleta pokazale s tem prvim nastopom svoje zmoglosti ter znale vzbujati blage čute v srcih mnogo čislanih domačin

in tujih gostov, dosegle so tudi še eden namen. Vstopnina je namreč bila odločena v podporo naše mladine; in ker so prireditelji igre vse stroške iz lastnega žepa poravnali, pripadejo vsi dohodki do slednjega vinarja temu blagemu namenu. — Zato rečemo vsem prijateljem naše mladine: Bog plati stoterokrat! Vam zavednim vojniškim dekletom pa kličemo navdušeno: Le tako naprej! Kdor se ne plaši truda in boja, ta zmaga in njemu se prisojajo venec!

Dobrna pri Celju. V predzadnji štev. cenjene „Domovine“, zapisal je nekdo trditelj, da je namen dobrnskih „fajerberkarjev“ po njih lastnih besedah ta: pomagaj bližnjemu v nesreči. O tem bi se bilo kaj za zmeniti. Resnica je sicer, da so „fajerberkarji“ pred par meseci deklico, ki je bila pri nekem tepežu ranjena, dali zapeljati v Celje. Kdo je plačal stroške, se ne ve, takrat še namreč niso imeli svojega voza. Pa tega dejanja si najbrž ne smejo pripisovati ostali „fajerberkarji“, temveč rodila se je ta misel, bvez dvoma v glavi njih načelnika. Ta kot avstrijski častnik tudi ne odobruje „hajljanja“ svojih „kameradov“. Žal, da se njegovi dobri nameni ne izvajajo. Sicer pa za ta čin ni žel pripoznanja budomušnih fantov. Rekli so baje: Dajmo se enkrat „za špas“ malo zlasat, morebiti bo kateri potem z „landaverjem“ zapeljan za stonj v Celje.

Resnica je pa tudi, da je pred nekaj tedni skoraj nastal požar pri nekem posestniku na Klancu. Govori se, da je zažgal nek otrok oves, ki je bil naložen pred kapom. In ta otrok je sin „fajerberkarjev“. Kje je dobil vžigalice? Oče „fajerberkar“, o katerem pripovedujejo hudo mušni jeziki, da poleti zna samo nemški jezik, pozimi pa samo slovenski — sicer pa mi tega ne trdimo in tudi ne verjamemo — oče „fajerberkar“ torej bi pomagal veliko k namenu dobrnskih „fajerberkarjev“, ko bi pazil na svoje otroke, da bi nesrečo zabil, zakaj dotični posestnik se je zraven strahu, ki ga je preстал in škode, katero je trpel pri gasitvi še hudo opeknel.

Iz Gotovelj. (XXV. občni zbor društva „Kmetovalec“). Društvo „Kmetovalec“ v Gotoveljah je že obče znano vsled svojega neumornega delovanja v svojem delokrogu. Zato se pa tudi občni zbori tega društva vselej tako zanimivo in izobno vršijo. Ljudstvo od vseh strani rado pohiti v Gotovelje, kadar se vrši občni zbor društva „Kmetovalec“, ker ve, da je društveni odbor dobro oskrbel poleg pouka tudi za prijetno zabavo in razvedrilo. Vendar pa se je še malokateri občni zbor izvršil tako imenitno kakor zadnji dne 28. septembra t. l.

Dosihmal še v Gotoveljah ni bilo dobiti za takšna zborovanja dosti obširnih prostorov pod streho, zato se so se zborovanja morala vršiti na prostem v zelenih utah in smo bili odvisni od vremena, hvala Bogu, da nam je bilo nebo tudi vedno naklonjeno; a sedaj pa nam je gospod Malgaj Franc s prezidanjen svoje gostilne oskrbel obširno, krasno novo dvorano, v katere prostorih se je vršil že zadnji XXV. občni zbor. Veselo je bilo videti trume ljudstva, ki je prihajalo in zasedlo kmalu zadnji koteček velike dvorane, ki je bila pri vhodu lepo z venci okrašena in z napisom v slovenskih barvah: „Dobro došli!“ Raz hiše in majev pa so ponosno plapolale slovenske in cesarske zastave.

Društveni predsednik Tone Goršek je z navdušenimi besedami otvoril zborovanje, spominjajoč se velikega uspeha, ki ga je doseglo že društvo v dvanajstih letih svojega obstanka ter je vse društvenike in druge mile nam goste prav srčno pozdravil ter predstavil zborovalcem govornika g. Kurbus Tom. nadučitelja v Slivnici, ki je zatem v izbranih besedah prav zanimivo poučeval in govoril o čebeloreji, ki je tako tesno zvezana s sadjarstvom, ker čebele veliko pripomorejo k rodovitnosti sadnih dreves s prenašanjem cvetnega prahu. Upati smemo, da so njegove lepe besede pridobile marsikatero novega čebelarja.

Za njim je govoril g. Šumljak Anton, nadučitelj v Gotoveljah o šoli, oziroma vzgoji mladine, kako naj bi stariši in učitelji sporazumno skupno vzgojevali mladino, da bi ostala zvesta veri, domovini in cesarju. Besede so bile govorne iz srca in so tudi našle odmev v srcih po-

slušalcev, zato je obredvema govoroma sledilo burno odobravanje in ploskanje.

Društveni odbor je v svojem poročilu društvenikom naznanil, koliko važnega je v pretekli dobi svojega delovanja storil. Tako na primer se je lansko jesen skupno z društvom „Gospodar“ v Petrovčah naročilo društvenikom umetnega gnoja za 960 K 63 vin. Spomladi se je ustanovil zopet nov društveni vrt in se nasadilo 1000 drevesc, katera so se vsa že letošnje leto okulirala. Da bi se še bolj povzdignilo hmeljarstvo, glavna panoga kmetijstva v Sav. dolini sklenil je odbor pristopiti k zadrugi „I. štajarsko skladišče za hmelj v Žalcu“ in se je za društvo delež po 100 kron že plačal. Priporočalo se je tudi drugim društvenikom k tej zadrugi pristopiti, kakor tudi k „Spodnje štajarskemu hmeljarskemu društvu“ in je tudi v tem imelo svoj dovoljen uspeh.

Razen prometa z umetnim gnojem je imelo društvo v preteklem letu 353 K 88 vin. dohodkov in 365 K 41 vin. stroškov, pokaže se pri manjkaj 11 K 53 vin., ki se je pa še na dan zborovanja pokrili z vplačano društvenino.

Društvo šteje danes glasom zadnjega izkaza sedem častnih, pet ustanovnih, 36 rednih in 42 podpornih, skupno 90 društvenikov. Kakor že znano, ima društvo tudi obširno knjižnico in naročuje, deloma dobiva tudi darovane razne časnike, ki se pridno prebirajo. Ima dalje žitočistilni stroj, plug za globoko oranje, travniško brano in več drugega manjšega orodja. Iz poročila, ki je tukaj le kratko omenjeno, je razvidno, da društvo res mnogo stori in ustreza svojemu namenu, zato je pa tudi poročevalec ob koncu zaklical: „Biti ud društva „Kmetovalec“ bodi vsakemu v ponos!“

Da se vpisujejo novi udje in plačuje letnina, to je že tako navadna točka občnih zborov in je dala odboru tudi mnogo opravkov, to mi kot vestnemu poročevalcu ni treba še posebej omenjati.

Tudi volitev odbora izvršila se je z uskli kom, in ednoglasno je bil izvoljen stari odbor. K temu se je privzel le samo eden član, namreč g. nadučitelj Šumljak Anton, kateremu se je po verilo društveno tajništvo.

Cenjeni bralci pa so gotovo že radovedni, kaj pa je bilo z že v začetku omenjeno zabavo, ker dosedanje poročilo se suče le samo okoli pouka in resnejših točk. Le počasi, tudi to še povemo, saj

„Slovenec je rad vesel
Kaj da bi ne pel?
Njemu pesmi iz srca teko.“

Da, res petje je, ki vsakega razveseli; petje blaži um in srce, ker že pregovor pravi: „Kdor poje, ne misli zlega.“ Posebno pa še petje, ka kršno smo imeli priliko slišati pri zborovanju društva „Kmetovalec“. Pel je domači mešani in moški zbor med točkami sporeda in končni prosti zabavi in pokazal svetu, kaj vse se da tudi na deželi z marljivostjo doseči, ker pele so se težke, umetne pesmi, in te s tako lahkoto, natančnostjo in ljubkostjo, ki je lastna samo dobro izvežbanim pevcem. Res takšno petje je lahko v čast ne vasi ampak vsakemu mestu. Pele so se sledeče skladbe: 1. „Opomin k petju“, vglasbil Hrabroslav Volarič. 2. „Pozdrav“ (Sav. dolini), vglasbil Laharnar. 3. „Slovan na dan“, vglasbil H. Volarič. 4. „Mogočno se dvigajo naše gore“, vglasbil Ant. Foerster. 5. „Na planine“, vglasbil H. Volarič. 6. „Lipa“, vglasbil Emilij Adamič. Toliko mešanih zborov, in sedaj pa moški zbori in sicer: 1. „Domovini“, vglasbil Ant. Nedved. 2. „Sablja“, vglasbil K. Knitl. 3. „Sirota“, vglasbil Anton Hajdrih in mnogo drugih narodnih pesmi. Kaj ne, zborovanje spremenjeno v prijeten koncert; vrstila sta se pouk in zabava. Slednjič pa še deklamacije našega domačega pesnika g. Fr. Vizoviška; v njih poleg pouka nismo pogrešali zabave, in čas nam je poleg dobre vinske kapljice, s katero nam je gostilničar postregel, vse prenašlo minil, ker razgnala nas je noč, da smo se razšli z nado, da nas društvo „Kmetovalec“ kmalu zopet skliče k novemu pouku in zabavi. Toliko bodi zapisano v spomin XXV. občnega zbora društva „Kmetovalec“. Bog in narod!

Politični pregled.

(Nagodba.) Minoli teden so že vladni listi pisali, da je nagodba med Avstrijo in Ogrsko gotova stvar. Sedaj so pa to zopet preklicali in pravijo, da se je doseglo sporazumljenje glede carinskega tarifa ali da so še vedno druge težkoče, ki niso nič manj važne, kakor tarif. Ogrski ministrski predsednik Szell je rekel cesarju, da ne more od svojih zahtev odnehati niti za las. Isti dan je sprejel cesar tudi Körberja, ki je tudi mnenja, da bi bila njegova popustljivost v tem slučaju na škodo Avstriji. Položaj je menda jako resen, vendar menijo politični krogi, da se začno v kratkem zopet pogajanja glede nagodbe, ki so bile zdaj nekaj časa prekinjene. Poroča se, da je vzrok temu, da so običajna nagodbena pogajanja ta, ker Ogrska noče plačevati obresti za skupni državni dolg.

(Posledice izgrediv v Zagrebu.) Ogrska vlada hoče, da vsa škoda, ki je bila ob izgrediv v Zagrebu storjena Srbom, poravnajo hišni posestniki, zagradelj hoče vpeljati večji davek. Izjemno stanje v mestu traja še vedno, in se ne ve kedaj bo odpravljeno. Mažari so grozno veseli tega velikega spora med Srbi in Hrvati, ker vedo, da se bo dal lepo porabiti za politične namene.

(Trozveza.) Z ozirom na obnovitev trozveze poroča nek mažarski list nekaj vesti, ki mečejo jako čudno luč na našega vnanjega ministra Goluchowskega. Italija se je upirala trozvezi, to pa deloma zato, ker jej trozveza nalaga prevelika vojaška bremena, ki so zanjo neznosna vsled slabega gospodarskega in finančnega položaja, deloma pa tudi zato, ker je menila, da bo s pomočjo Francije in Rusije lažje dosegla svoj namen na Balkanu, kjer pa ji je naša država na poti. Na drugi strani pa se je Italija zopet bala, da po svojem izstopu iz trozveze izgubi tiste gospodarske koristi, ki so ji zajamčene ravno po tej zvezi. Slednjič je vendar podpisala pogodbo, ali pod pogojem, da glasovita vinska klavzula ostane neizpremenjena. Goluchowski je z mirnim srcem privolil v to zahtevo; na ta način je oškodoval koristi naših vinorejcev, samo, da je mogel brez težave zopet skleniti trozvezo.

(Nemčija.) Carinska komisija se je izrekla za to, da se odobri carinski tarif tako, kakor ga je nasvetovala vlada. To kaže, da bode parlament vendarle zvišal carine na kmetijske pridelke, vsled česar se gospodarski odnosi med Nemčijo, Avstrijo in Rusijo znatno spremenijo.

(Novi zavod sv. Jeronima.) Hrvatski listi poročajo iz Rima, da, ker ni bilo mogoče iz Jeronimskega zavoda napraviti hrvatski zavod, namerava papež ustanoviti za južne Slovence (Hrvate, Srbe, Slovence in Bolgare) nov veliki slovanski kolegij. Pravijo, da hoče sam Leon XIII. v ta namen darovati 100.000 frankov, avstrijski cesar pa je obljubil dajati za ta kolegij letnih 20.000 K.

(Veliki štrajki.) Hkratu so nastali veliki delavski štrajki na Francoskem, v Švici in v Ameriki. V Franciji štrajka nad 70.000 rudokopov. Skoraj v vseh rudnikih se je ustavilo delo. Orožniki imajo službo neprestano. V Ameriki je sklenilo 260 delavskih premogokopnih društev štrajkati; na mnogih krajih že primanjkuje premoga. V mestu Geneva v Švici so sklenili delavci generalen štrajk in so že večinoma ustavili delo.

(Buraki generali) ne bodo sprejeti od nemškega cesarja, ker se je le-ta ustrašil angleške jeze. Takoj prva novica, da želi nemški cesar govoriti z Buri, je vzbudila v angleškem časopisu cel vihar ogorčenja. Vkljub temu, pa pridejo buraki generali vseeno v Berlin.

(Rusko-kitajska zveza.) V pogodbi, ki se je sklenila med Rusijo in Kitajsko se posebno povdarja okolnost, da Rusija pomaga Kitajski v slučaju vojne. Zato se je Kitajska odrekla pokrajine Tibet in jo odstopila Rusiji. Ako je to res, tedaj je dobila Rusija v svoje varuštvu veliko deželo, ki je trikrat večja kakor vsa Avstro-ogrsko država. Tibet je tudi jako rodovitna zemlja.

Loterijske številke.

Gradec, 11. oktobra 1902: 24, 45, 76, 90, 21.
Dunaj, „ „ 19, 83, 64, 57, 22.

Razne stvari.

(Koliko je Poljakov.) Prof. Czerkawski je sestavil za historijsko filozofski oddelke krakovske akademije sledečo statistiko: Koncem leta 1900 je bilo vsega skupaj 21 milijonov Poljakov: v Aziji 93.000, v Ameriki 1.500.000, v Evropi 19 in pol milijona, k čemur bi se moglo prište vati še 8 milijonov Židov, ki žive med Poljaki in se priznavajo za Poljake. V Evropi so razdeljeni Poljaki takole: v Ruski Poljski (brez Židov) 7.650.000, v ostali Ruski 4.705.000, v Nemčiji 3.600.000, v Avstro-Ogrski 3.600.000, drugod po Evropi nekaj ez 50.000.

(Koliko je Nemcev v Evropi.) Po najnovejšem ljudskem štetju živi Nemcev v Nemčiji 52.113.159, v Avstriji 8.662.000, na Ogrskem 2.133.181, v Bosni in Hercegovini 30.000, v Švici 2.083.000, Luksenburgu 200.000, v Belgiji 3.420.000, na Nizozemskem 5.094.800, v Franciji 500.000, Danskem 50.000, Švedskem 50.000, Norveškem 2000, Angleškem 100.000, Ruskem 2.001.740, Rumunskem 50.000, Srbskem 6400, Bolgarskem 3600, Turškem 15.000, Grškem 1000, v Italiji 50.000, Španiji 3000, na Portugalskem 1600, tedaj skupno 76.536.000.

(Povodenj odkrila zaklad.) Pri Kastilijonu v Siciliji je odnesla kakor smo že poročali, povodenj mnogo zemlje. Na nekem kraju blizu imenovanega mesta so našli velik in jako star zaklad, ki je bil skrit pod zemljo, katere je voda odnesla. Najdeni zaklad se ceni na 68.000 lir in obstoji iz starega zlatega denarja in sicer iz grške dobe.

(Najdaljši železniški most) je v prednji Indiji na železniški progi od Madrasa v Calento preko reke Godaveri. Ta železniški most je dolg 2272 metrov 49 metra širok.

Ivan Kočevar

posestnik vinogradov, trtnice z ameriškimi trsjem in zaloge ljutomerskih vin (pošta in železniška postaja Središče (Polstrau))

ponuja lastno pridelane cepilneke in sicer: šipon (mosler), veliki ali laški rizling, zelenič (silvanec) vse na riparia portalis cepljeno, vkorenjeno in dobro zaraščeno trje. Kdor te vrste cepiljenk potrebuje, blagovoli se oglasiti do 1. novembra t. l.

Z velespoštovanjem

(429) 5-3

Ivan Kočevar.

V najem se da

pri Sv. Jurju ob Ščavnici tik farne cerkve dobrodoča gostilna in mesarija

z vso upravo in zraven na željo več oralov zemljišča. Natančnejša pojasnila daje Franc Vaupotič, Sv. Jurij ob Ščavnici. (437) 2-2

Lepo posestvo

15 minut iz mesta Celja z lepo enonadstropno hišo in gospodarskimi poslopji ter 12 orali pred vodo varnim zemljiščem in lepimi stavbišči je takoj za prodati. — Več pove Josipina Nasko (431) 3-3 v Celju.

Patentovane

široke mlatilnice za gladko slamo.

Igraje lahek tek.

Goni jo

1 konj ali

2 kravi

Garancija.

Izvrstna izvedba. • Nizka cena.

Zahtevajte prospekte zastoj od (110) 12-7 tovarne strojev

PH. MAYFARTH & Co. Dunaj II. I.

Iščemo zastopnike in prekupce.

Spretna prodajalka

zmožna slovenskega in nemškega jezika se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom. Kje, pove upravnistvo tega lista. (440) 2-1

Železnato vino

krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe

LEKARJA Piccoli-ja v Ljubljani. Dobiva se v lekarnah

Edina zaloga na Kranjskem

LEKARNA PICCOLI

pri „Angelju“

Ljubljana, Dunajska cesta.

Politerska steklenica velja 2 K.

Zunanja naročila izvršuje lekarnar Gabrijel Piccoli v Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek ali po pošt-nem povzetju. — Je v razprodaji v lekarnah v Celju, (263) Mariboru itd., A K 240 steklenica 10-3

— Za v Avstriji koncesijovano — francosko prekomorsko družbo „Compagnie generale Transatlantique“ Edina direktna in najkrajša črta

pošt-nih

brzo-

par-

nikov

ki prevažajo zanesljivo brez prelaganja iz Havra v Newyork

Za vožnje tu- in inozemskih železnic, za navadna in okrožna potovanja in prireditve romarskih vlakov

daje pojasnila in veljavne vozne liste

edina oblast potrjena potovalna pisarna

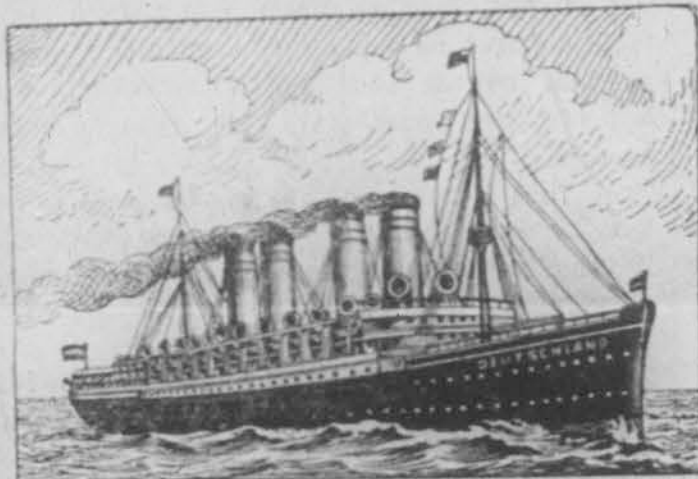
(176) 6-5 ED. ŠMARD

v Ljubljani, Dunajska cesta štev. 6

blizu znane gostilne „pri Figabirtu“.

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim deloljubnim in stalno naseljenim osebam s povzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante.

Največje, najhitrejšje

ter najvarnejše vrste

velikanskih parnikov

ki vozijo na

AMERIKO

Hamburg—New-York

(233) 33

le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja, ter daje pojasnila točno in brezplačno, oblastveno potrjena

Agentura Hamburg-Ameriške Linije

v Ljubljani, Marijin trg štev. 1 — nasproti Frančiškanski cerkvi.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

▼ Celju, Graška cesta štev. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

— Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo. —

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.